

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto din 40.—, za pol leta din 20.—, za četrt leta din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/L. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokoјence

L. A.:

Ovaduštvo

Ne vem ali je v tem pogledu tudi drugod po Jugoslaviji enako žalostno, ne vem natančno, kako je v drugih krajih in deželah po svetu — pri nas se je zadnje čase ta kužna bolezen neverjetno razpasla.

Vseprek kar dežuje ovadb. Ovajajo ljudje soljudi vsem mogočim državnim in samoupravnim uradom, vsem uslužbenim instancam, celo zasebniki zasebnikom. Ovajajo ljudi zaradi najrazličnejših, premnogokrat izmišljenih kaznivih dejanj, zaradi napačnega ali nedovoljenega političnega udejstvovanja, zaradi tihotapstva enako kakor zaradi protidržavnega delovanja. Množe se ovadbe o zasebnem življenju tega in onega, zlasti javnih funkcionarjev; kot velevažne dokumente navajajo ovadbe, kaj je ta ali oni nedavno za gostilniško mizo govoril o tem ali onem lokalnem mogotcu.

Razumljivo je, da tako nemirni in moralno omajani časi kakor je naš, rode v povečani meri denunciantov najrazličnejših vrst in odtenkov. Materialistični duh časa je za take ničvredne značaje kakor gnoj, ki pospešuje rast slehernega človeškega izrodka. Izvira pa to denuncianstvo deloma iz prirojene neznačajnosti, deloma iz nizkotne škodoželjnosti, pogostoma tudi iz političnega ali drugačnega fanatizma, iz malenkostne osebnosti užaljenosti ali iz klavrne maščevalnosti, v večini primerov je pa gonilna sila goli egoizem in pohlep po obogatitvi na tuj račun.

Med najbolj značilnimi ovadbami so tiste, kjer denuncirajo javne uslužbenke, da ne opravljajo službe, kakor to zahtevata zakon in poštenje. Tak neznačajnejš dobro ve, da je mnogokrat obrekovanemu — ki po navadi za obrekovanje niti ne izve — skrajno težko, časih sploh nemogoče odstraniti s sebe blato, s katerim ga je podli denunciant obmetal. Ovadu se predobro zaveda, da nekaj suma in madeža le ostane, pa naj bo ovadeni še bolj čist. Še huje kot te, so pa ovadbe med tovariši samimi. Zaradi različnega svetovnega nazora, zaradi drugačnega političnega gledanja prihaja le premnogokrat do hudih obdolžitve, ki se po večini razblinijo v prazen nič. Zaradi nekrotljive želje, napredovati za vsako ceno, če drugače ne, tudi preko trupel svojih tovarišev, se mnogi javni uslužbenci spozabijo tako daleč, da se ne sramujejo poslužiti se najgršega sredstva, namreč ovadbe zoper tovariše.

Koliko trpljenja in duševnih muk povzroči tako zahrbtno obtožbo prizadetim in njihovim družinam! Mnogokrat je ogrožen naravnost obstanek ljudi zaradi takega podtalnega obrekovanja in nemoralnih denunciacij, ki zastrupljajo posameznike, stanove in vso javnost.

Koliko nepotrebnega dela, koliko nadlegovanja oblasti in še mnogo mučnejšega preganjanja ovadenih roditi taka brezvestna denunciacija! Odkod ta žalostni pojav našega časa? Iz same pohlepnosti in iz golega egoizma? Ne, saj se v mnogih primerih ovadu prav nič ne more okoristiti s posledicami svojega umazanega početja. Kaj naj n. pr. profitira ovadu, ki ovadi upokoјenca, da ima njegova žena postranski zaslužek nad 200 din na mesec, ali da ne živi stalno v višjem drag. razredu? Gibalo more biti torej v takih primerih le črna zavist, ta najbolj neumna in najbolj neplodna grehota. Od sleherne druge npravne zablode ima grešnik vsaj kakršno koli korist, le to mu ostane samo občutek, da je njegovi škodoželjnosti ugodeno.

Po drugih državah menda ni dosti boljše. Pogostoma beremo, kako se trudijo zatreti širjenje te kuge, in to tudi z najbolj strogimi in ostrimi ukrepi. Ob priključitvi Avstrije so morali no-

vi gospodarji ponovno izdati opozorila in določiti kazenske sankcije za strahotno naraščajoče denunciacije. Tudi drugod se vsa javnost resno bori proti temu zaplotništvu.

Tudi pri nas bi bilo treba energičnih ukrepov, da se ovaduštvo zajezi in zatre, še preden se ta sramotna podlost zažre prav v vse sloje. Zadnjič smo že objavili službeno opozorilo ljubljanskega magistrata, da bo vse take anonimne ovadbe enostavno metale v koš. Temu bi morali dosledno slediti vsi javni uradi. Že s tem bi se večini denunciantov onemogočilo njihovo gnusno početje. Kdor se ne upa s polnim imenom in podpisom zagovarjati svojih obdolžitve, naj ve, da bo šla njegova ovadba neprebrana v peč. Mimo tega bi bilo treba vselej obrekovalcem dati možnost, da sodno nastopijo proti ovaduhom. Z eksemplarnimi kaznovanji bi bilo mogoče odvaditi ljudi tega ničvrednega posla. Mimo tega naj bi se imena ovaduhov javno razglasila, da bi se jih vsakdo mogel izogniti. V Avstriji so slehernemu denunciantu, ki po krivem obdolži javnega uslužbenca, z namenom da ga izpodrine iz službe, zagrozili ne le s strogo kaznijo, temveč z izključitvijo iz stranke, kar pomeni praktično, da ne more dobiti nobene javne zaposlitve več. Tudi pri nas bi se bilo treba enako energično lotiti tega vprašanja.

Vsi se moramo pridružiti boju za očiščenje družbe, iz katere je treba denunciantov kot splošne škodljivce neusmiljeno iztrebiti. Zlasti javni uslužbenci morajo, vsi brez izjeme, sodelovati pri ti borbi, ker se je tudi v njihovem stanu ta gniloba močno razširila. Neutemeljene denunciacije med službenimi tovariši naj se neizprosno kaznujejo. Interes našega stanu zahteva, da se taki pojavi npravstvene propalosti v kali zamore, kar bo v korist ne le uslužbenstvu, temveč tudi službi. Zlasti pa morajo naši tovariši na predstojniških mestih sodelovati v ti borbi zoper nemoralno, iz katere izvira vse te zahrbtnosti in nizkotne ovadbe. Dasi so se v današnjih časih pojmi o poštenju in npravnosti močno spremenili in omajali, velja med dostojnimi ljudmi še vedno, da je ovadu največji podlež, ki mu ni prostora med poštenimi ljudmi.

R. Maughan:

Velika žrtev

»In zakaj se nočete poročiti z menoj, Viviana!«

»Vidite, ljubi Allan, drugačna sem kot moje rojakinje in smatram možiteve za preveč tvegano stvar, da bi se mogla odločiti po tako površnem znanstvu.«

Natakar v mali kavarnici je namenoma zazeval in nejevoljno ošinil pozna gosta.

»Prava ženska nedoslednost. Res se šele malo časa pozna, toda natančno veste kdo sem. Ker so moja čustva do vas poštena in iskrena, sem vas podrobno poučil o svojih zasebnih zadevah, dasi čutim, da vas to ne zanima posebno.«

»Prav imate Allan,« lahen smehljal je Američanki zaigral na pobarvanih ustnicah, »možila bi se samo z možem, ki mi ugaja in za katerega zanesljivo vem, da me ljubi samo zaradi mene same. Če ste tretji sin škotskega podeželskega plemiča z modro krvjo in imate mimo plače pri angleškem poslanstvu še letno rento 500 funtov — vidite kako sem si vse zapomnila — ali pa če ste spreten zastopnik tovarne za podpetnike, brez vsakih dedov, popolnoma vsceno mi je.«

»Nikar se ne smejte naši tradiciji, saj sem jo že itak žrtvoval ljubezni do vas. Ne vem kdo ste, odkod prihajate, toda zvest, da ste tod, mi je dovolj — zakaj ljubim vas in bi vas za zmerom pridržal.«

Terjatve Drž. hipotekarne banke in prepovedi na službene prejemke

Pred splošno sejo državnega sveta so obravnavali vprašanje, kako je razlagati 2. odst. § 264. U. Z. v zvezi s čl. 117., lit. e) zakona o ureditvi uprav. fondov glede tega, ali se za izterjanje terjatev Državne hipotekarne banke (D. h. b.) sme postaviti upravna prepoved na prejemke drž. uslužbenca, in če se more, do kakšnega zneska. Ko je o tem razpravljal, je V. oddelek državnega sveta v primeru štev. 22.879 1937., zavzel stališče, da terjatev D. h. b. uživa ugodnost iz 2. odst. § 264. U. Z., kakor državna terjatev, in da se za izterjanje iste more postaviti prepoved po upravni poti v višini, ki je dovoljena za izterjavanje državnih terjatev. V primeru štev. 22.947/37. je pa I. oddelek državnega sveta spoznal, da terjatev D. h. b. ni državna terjatev in da se za njeno izterjanje ne more dovoliti prepoved po upravni poti v smislu 2. odst. § 264. U. Z., niti ne v višini, ki je določena za izterjanje državnih terjatev, da pa čl. 117., lit. e), zak. o ureditvi uprav. fondov omogoča izterjanje take terjatve po upravni poti, torej tudi postavitev prepovedi na ta način, toda samo v višini, ki jo določa 1. odst. § 264 U. Z. za zasebne terjatve. Končno je v primeru štev. 1031/38., zavzel II. oddelek državnega sveta stališče, da ta terjatev ni državna in da se za njeno izterjanje ne more postaviti prepoved po upravni poti po 2. odst. § 264. U. Z., niti da je to možno po čl. 117., lit. e), zak. o ureditvi uprav. fondov. Zaradi teh različnih stališč je bilo vprašanje predloženo splošni seji državnega sveta, ki ga je proučila in spoznala:

»Po 1. odst. § 264. U. Z. se je do uveljavljenja izvršilnega postopnika (i. p.) moglo državnim uslužbencem postaviti prepoved na tretjino njihovih prejemkov, izvzemši osebno in rodbinsko doklado, in to sodno ali z njihovim pristankom. Toda po 2. odst. § 264. se more za državne terjatve postaviti prepoved do 50% aktivitetnih prejemkov skupaj z osebno doklado, in to po upravni poti. Po tem je torej treba, če naj bo mogoče postaviti prepoved po upravni poti v smislu 2. odst. § 264., da je terjatev državna. Zato se pojavlja vprašanje ali je ter-

jatev D. h. b. državna terjatev. Mnenje, da je, se opira izključno na dejstvo, da je upnik državna banka. Toda terjatev banke same izvira redoma iz odnošaja posojila, to pa se pravi iz odnošaja zasebnopravnega značaja, vsled česar je tudi terjatev istega pravnega značaja. Dejstvo pa, da je banka državna, ostane brez vpliva na pravni značaj njene terjatve, to pa ne samo zato, ker ima država svoje zasebnopravne posle, temveč v tem primeru zlasti zato, ker je ta banka gospodarsko podjetje države, kakršna država more imeti in jih tudi ima. Posli teh podjetij in njihovih odnošaji nasproti poedincem so redoma zasebnopravni, tako da ima tudi v tem primeru terjatev banke enak značaj nasproti dolžniku, ne glede na to, da je banka državna.

V 2. odst. § 264. U. Z. je govora o državnih terjativah, to pa se pravi o terjativah države. Že s tem, da o značaju takih terjatev v tem predpisu ni podano natančnejše pojasnilo, je očitno, da gre za terjatve države v rednem pomenu, torej za terjatve države kot oblasti. Po tem torej državna terjatev, ki se more zavarovati s tem, da se postavi prepoved po upravni poti v smislu 2. odst. § 264. U. Z., mora biti terjatev države kot oblasti, oz. mora izvirati iz javnopravnega razmerja, kar se sklepa skladno tudi s predpisom § 94. i. p. Spredaj je pa povedano, da terjatev D. h. b. nasproti njenemu dolžniku, ki izvira iz odnošaja dolga, ni javnopravnega značaja. Zato se za izterjanje take terjatve, kadar je dolžnik državni uslužbenec, ne more postaviti prepoved na uslužbenčeve prejemke skladno z 2. odst. § 264. U. Z. po upravni poti.

Kakor je spredaj povedano, bi po nekem stališču izvirala možnost postavitev prepovedi po upravni poti iz zakona o ureditvi uprave fondov, a zlasti iz njegovih členov 35. in 117., lit. e). V čl. 53., ki je v III. oddelku (pravice in ugodnosti) zakona, stoji: »Izterjanje iz zastavljenega posestva bo banka izvršila po svojih posebnih organih ali pooblaščenih, to pa po predpisih tega zakona.« Gre torej za izvršitev izterjanja iz zastavljenega

»Saj to je vse prav lepo, toda kje pa ostane žrtev?« je vztrajala Viviana. Zabalavalo jo je, kako se je Allanova zadrega večala.

»Vedeti morate, da najiskreneje želim, da res sprejmete mojo ponudbo. Prav imate, možitevi ni igrača. Kje pa je to naša tradicija, če prosim žensko, ki o nji nič, prav nič ne vem, naj mi postane žena... Saj niti ne vem, odkod imate sredstva za to razkošno življenje?« je mladi Skot plaho dodal.

»Če naj vašo 'veliko žrtev' popolnoma in po zaslugi ocenim, bi morala s tem priznati, da se ne čutim vredne, vriniti se v vašo družino. Če pa je ne priznam, kje pa ostane žrtev? Sicer vam pa povem, da ima po mojem mnenju vsaka ženska pravico do lastnega, strogo zasebnega življenja, ki se mu odpove le v izjemnih primerih.«

»In ta primer...?«

»...še ni nastopil. Dotlej morate potrpeti in si smete misliti o meni kar hočete. Ne bi vam niti zamerila, če bi me imeli za pustolovko, lahkomišelnico žensko ali tatiko. Saj končno ženska, ki živi sama in noče in ne zna nič delati, skoro nima druge izbire.«

Allan Mc Carthy je kar zazijal. Nekaj časa je buljil vanjo, nato je spregovoril: »Saj to je čista blaznost! O takih stvareh ne smete niti šaliti se, to je predrzno!«

»Pa če bi bila to resnica?« Njen živčni smeh ni mogel popolnoma zakriti razburjenosti, s katero je čakala na Allanov odgovor.

»Potem bi se trudil, na novo zgraditi v duši svoje žene vse, kar je v nji življenje razdrlo.«

»Allan, ljubezni fant ste. Kar ste mi pravkar dejali, me je odškodovalo za to neprijetno zaslišanje. Ne bi vas bila smela zapeljati k temu priznanju. Gentleman ste, toda prav zato bi si morali premisliti, oženiti se z žensko, ki je izobčena iz družbe. — Natakar, račun! —

Drugi dan, ko je Allan hotel oditi iz pisarne, ga je poklicala po telefonu: »Hotela sem vam samo povedati, da sem čisto pozabila, da sva dogovorjena za kosilo. Pridem pol ure kesneje. Sem namreč pri šivilji.«

Allan se je oddahnil. Lepo počasi je odšel po polnih ulicah v kavarno, kjer je sedel za mizico na pločniku. Toplo pomladansko sonce je prodiralo skozi velikomestni, z bencinskimi smradom prepojeni zrak. Pred plavalasim Škotom je valovil Pariz, mesto Francozov in tujcev. Pol ure je že minilo. Tedajci je zagledal v zaprtem avtomobilu Viviano Holloway. Nepoznan, čokat možak je iz listnice vzel sveženj tisočakov in jih ji našteval. Mlada Američanka je to majhno premoženje brez besed vtaknila v torbico. Tesno pred kavarno je voz obstal. Tujec ji je vljudno pomagal pri izstopu, toda zaupnost, ki jo je opazil pri ločitvi, je Allana neprijetno dirnila.

Viviana je pobitela k prijatelju: »Malce netočna sem, saj niste hudi?«

»Nasprotno, vesel sem, da ste prišli.« Pojav tujca je Allanu skalil veselje nad

posestva, ne pa iz kakega drugega posestva ali dolžnikove terjatve. Jasno je po tem, da se pod zastavljenim posestvom ne morejo razumeti uslužbenčevi prejemki. V čl. 117., lit. e), tega zakona je predpisano, da se zakon razširja na celotno ozemlje kraljevine Jugoslavije. Določbe čl. 53. da imajo obvezno moč samo za dotedanjo kraljevino Srbijo, medtem ko »v drugih pokrajinah uživajo terjatve D. h. b. pravico prvenstva in neodložljivega izterjanja po upravni poti, tako da je D. h. b. pooblaščen, da zapadla plačila izvršuje izvršnim potem preko pristojnih oblastev.« Ta člen torej, ki je v prehodnih naredbah, izrečno omejuje uporabljanje čl. 53. na pravno področje kraljevine Srbije, medtem ko za druga pravna področja predpisuje,

vsekakor oziranje se na razliko v izvršnem postopanju, kako naj se postopa. Toda način tega postopanja, z ozirom na to, da se o njem govori v stavku, ki stoji neposredno za tistim, ki uporabo čl. 53. omejuje na pravno področje Srbije, se očitno nanaša na dejanja iz čl. 53. V tem je pa, kakor povedano, govora o izterjanju samo iz zastavljenega posestva, iz česar sledi, da se tudi ugodnost banke iz navedenega besedila čl. 117., lit. e), nanaša samo na izterjanje iz zastavljenega posestva v drugih pokrajinah dosedanje kraljevine Srbije. Po tem čl. 117., lit. e), ni govora o postavitvi prepovedi na kako dolžnikovo terjatev, a prav gotovo ne na prejemke dolžnika - državne uslužbenca. (Konec prih.)

Maribor — železničarsko mesto

Mesto Maribor ima kot važno železniško križišče značaj izrazito železniškega mesta. Že v Avstriji mu je zaradi ugodne zemljepisne lege ob Južni železnici, sredi med Donavo in Jadranskim morjem pripadalo pomembno stališče, ki se je povečalo po zgraditvi prečne koroške proge državnih železnic. O pomenu Maribora v Jugoslaviji kot železničarskega mesta nas nazorno pouči članek v organu UJNZB, v beograjskem »Glasniku železničara i brodarja«. Iz njega posnemamo nekaj najvažnejših podatkov, ki bodo zanimali gotovo tudi vse neželezničarje.

V Mariboru so mnoge važne železniške ustanove. Predvsem je tam glavna železniška delavnica, nato velika kurilnica, pomembna obmejna dispozijska postaja, postaja koroške železnice, postajališče Tezno, dve sekciji za vzdrževanje proge in osrednje železniško skladišče.

V glavni železniški delavnici, ki je v Sloveniji največje strojno industrijsko podjetje, je uslužbenih nad 2000 uslužbencev. Delavnica vzdržuje v uporabnem stanju lokomotive in vozove ljubljanske železniške direkcije, izvršuje pa tudi nova dela. Po solidnosti je prva v državi. Kurilnica I. vrste oskrbuje železniški promet od Maribora do Pliberka, Kotoribe, Zidanega mosta, deloma tudi do Zagreba in Postojne. Ima nad 700 uslužbencev in okrog 150 lokomotiv.

Dispozijska postaja Maribor-glavni kolodvor je v Sloveniji za ljubljanskim glavnim kolodvorom največja postaja. Ima nad 500 uslužbencev. Kot obmejni kolodvor je izrednega pomena. Koroški kolodvor ima nad 60 uslužbencev in služi za koroško progo. Postajališče in tovarišče Tezno ima 12 uslužbencev. Pridružen je ranžirni kolodvor, ki je eden največjih v Jugoslaviji.

Obe sekciji za vzdrževanje proge imata skupno nad 700 uslužbencev, od katerih je stalno polovica zaposlenih

na progi izven Maribora. V osrednjem skladišču je 60 uslužbencev. Iz njega se zalagajo skoro vse službene jedinice ljubljanske direkcije s potrebnim obratnim gradivom.

Vsem prijateljem lista!

Približuje se dan, ko poteče dvajset let, odkar živimo v lastni neodvisni državi, v svobodni Jugoslaviji. Navzlic resnobi dni, v katerih živimo — oziroma prav zaradi spoznanja te resnosti — se moramo vsi zavedati silne pomembnosti tega dogodka. Zlasti mi državni uslužbenci, aktivni in upokojeni, si moramo biti vselej na jasnem, kako ogromnega pomena je bila za nas osvoboditev in ustanovitev lastne neodvisne države. Šele z Jugoslavijo smo tudi Slovenci svobodno zadihali.

Zlasti naši starejši tovariši, ki so dalj časa služili pod avstrijsko vlado, bodo mogli pravično in pravilno presoditi spremembo. Posebno tisti, ki se niso sramovali tudi javno pokazati svojega narodnega prepričanja in ki so zaradi tega prestali neštevilna preganjanja, bodo vedeli ceniti svobodo, ki je mlajši, ki pod prejšnjimi gospodarji niso služili, ne občutijo v polni meri.

Ne le, da je z zedinjenjem Jugoslovancev v lastno državo bil priznan tudi slovenskemu narodu in slovenskemu jeziku položaj in vse pravice od najnižjih do najvišjih uradov, je tudi narodna država nam, izvrševalcem svoje državne oblasti, omogočila sodelovanje v vseh panogah, in to na vseh položajih prav do najvišjih. Iz »narodnosti XI. činovnega razreda«, kakor so zaničljivo imenovali Slovence pred vojno njihovi nemški kolegi, smo postali državni narod, ki so mu dostopna prav vsa mesta v službeni hierarhiji. To dokazuje zgodovina zadnjih dvajset let. Morebiti so bile upravičene v tem pogledu te in one pritožbe, toda pomislimo, da je naša država mlada in da

Skupaj je torej v Mariboru uslužbenih nad 3680 železničarjev. To so uslužbenci vseh strok: približno 30 je inženirjev, več sto uradnikov maturov, mnogo pa je tudi nižjih uslužbencev in delavcev. Ti zadnji pripadajo 30 raznim obrtom. Ker je na ozemlju ljubljanske železniške direkcije okoli 11.800 železničarjev, je v Mariboru 31 odstotkov vsega železniškega uslužbenstva v Sloveniji. S svojimi družinami predstavljajo železničarji četrtno mariborskega prebivalstva. Noben drug stan ni v Mariboru tako mnogoštevilno zastopan, tako da je upravičeno mogoče trditi, da je Maribor izrazito železničarsko mesto.

To se kaže tudi v javnem življenju, kjer je udeležba železničarjev izredno velika in važna. Živahno delujejo tudi železničarske kulturne, socialne in gospodarske ustanove. Stanovske organizacije železničarjev pa ne kažejo najugodnejše slike. Vseh železničarjev je v Mariboru organiziranih komaj polovica. Od teh ima UJNZB 1100 članov, ostali organizirani mariborski železničarji pa pripadajo petim drugim stanovskim društvom. Polovica vseh pa sploh ni nikjer organizirana.

smisel za potrebnost in važnost javnega uslužbenstva šele ustvarja.

Da ob dvajsetletnici naše države napravimo vsaj bežen pregled našega življenja in razvoja v teh letih, namestavamo posvetiti številko »Našega Glasca«, ki bo izšla za narodni praznik 1. decembra, proslavi državnega jubileja. Da bo ta naša številka kar najbolj pisana in zanimiva, prosimo vse prijatelje lista, vse sedanje in bivše sodelavce in dopisnike, in sploh vse državne uslužbenke, naj nam pošljejo prispevke. Želeli bi zlasti osebnih spominov na dogodke ob prevratu pred dvajsetimi leti, poročila o prevzemanju oblasti, drobne spomine na rojstvo naše države pa tudi na dogodke iz prvih let po ustanovitvi Jugoslavije. Zlasti bi nam ustregli s spominskimi črticami tovariši, ki so ob polomu služili na slovenskem Koroškem, v Primorju, pa tudi drugod izven Slovenije. Radi bi s temi prispevki podali kar najbolj celotno in pravilno podobo, kako se je izvršilo zedinjenje pri nas. Če bi mogli iz vsake službene panoge prinesiti vsaj nekaj takih živih osebnih vtiskov, bi bila slika popolna.

Prav vljudno torej prosimo vse in vsakogar, naj nam pomagajo pri tem delu. Saj so ravno slovenski državni uslužbenci tisti, ki so bili na skrajnem robu Jugoslavije neposredne priče zgodovinskih dogodkov ob rojstvu naše države. Zato je njihova narodna dolžnost, da te svoje spomine rešijo z namcem pred pozabljenjem. Posebno našim še aktivnim, pa tudi že upokojenim tovarišim, ki so pred dvema desetletjema stali v polni službeni moči, veljaj ta prošnja! Upamo, da nismo naslovili tega poziva zaman.

Vse prispevke za to številko, prosimo, naj nam pošljejo vsaj do 10. novembra, po možnosti pa prej.

Uredništvo.

Vestnik

Važno opozorilo. Vsem cenj. naročnikom smo priložili čekovne položnice in jih vljudno prosimo, naj obnove naročnino za naprej, oz. nam nakažejo morebitne zadržke. Položnico dobi vsak naročnik. Kdor je naročnino že plačal, naj jo shrani ali izroči tovarišu, ki bi se želel naročiti na naš list. Prosimo vse naročnike, naj store svojo dolžnost in nam z rednim plačevanjem naročnine omogočijo redno izdajanje lista.

K prvemu oktobru. Zasluga tistih naših zvestih naročnikov, ki redno izpolnjujejo svoje naročniške dolžnosti, je, da moramo s to številko stopiti že v zadnje četrtletje. Še je nekaj teh vestnih in zvestih prijateljev lista, ki jih ni treba nikdar ne opominjati ne terjati — ob zapadlosti sami vselej plačajo naročnino, mnogi celo vnaprej. Prosimo jih, naj ostanejo listu tudi v prihodnje tako zvesti. Naj bi bili v vzgled vsem drugim, ki jih je tudi veliko število in ki so krivi vsem težkočam in oviram pri izdajanju lista.

Našim organizacijam! Uredništvo vabi s tem vnovič vse strokovne, stanovske in

gospodarske organizacije držav. uslužbencev in upokojencev, zlasti tiste, ki nimajo lastnih glasil, naj mu dostavljajo redno in pravočasno vse važnejše vesti, ki se tičejo njihove stroke, predvsem izžirna poročila o obnih zborih in društvenih sestankih ter sploh vsa poročila o strokovnem in organizacijskem gibanju. Na isti način bi si te organizacije mogle tudi poenostaviti obveščanje članstva, tajniki pa bi se razbremenili. Uredništvo je pripravljeno otvoriti za posamezne stroke posebne stalne rubrike.

Naraščanje državnih dohodkov. Iz uradnih statističnih pregledov o dotečanju drž. dohodkov za mesec julij, ki so bili nedavno objavljeni, posnemamo, da so znašali ti dohodki letos 980'40 milij. din, medtem ko so dosegli lani komaj znesek 902 milij., v mesecu juniju 1938. pa je bilo pobranih samo 898 milijonov dinarjev. Iz tega je videti, da so se državni dohodki močno zvišali ne le nasproti lanskemu juliju, temveč tudi nasproti letošnjemu juniju, ko so bili dohodki za 82 milijonov nižji. V prvih štirih mesecih računskega leta 1938./1939. so državni dohodki dosegli višino 3756,5 milijonov dinarjev, kar je nasproti istemu

svidenjem. Med kosilom je bil molčec in zamišljen.

»Kaj vam neki je?«

Mc Carthy ni vedel, kako naj ji to pove. »Smem vprašati, kdo je bil gospod, ki vam je dal v avtu denar?«

»Ne bodite ljubosumni,« je Viviana lahkotno odvrnila, »čeprav ta gospod skrbi za moje razkošno življenje — kakor ste se pravilno izrazil — so njegovi nagibi le zgolj poslovni in njegova vljudnost dokazuje, kako dragocena sem mu.«

»Smem vprašati, kakšne vrste poslovimate z njim?«

»Bojim se,« je rekla Viviana nenadoma čisto resno, »da bi tako pojasnilo prekmalu končalo najino čedno prijateljstvo.«

»Mi nečete vsaj malo zaupati?« je vprašal.

»Ne, mislim da ne,« je premislila, »Obžalovali bi, da ste me prosili za to, in — vsega bi bilo konec.«

»Prihodnji teden je god moje sestre,« je spet povzel, »našel sem zanjo lepo darilce. Toda preden ga kupim, bi vas rad vprašal za svet. Ženske se na take reči vse boljše spoznajo.«

»Prav rada, Allan, in če ni predaleč, greva potem kar lahko tja.«

»Na Vendómskem trgu je, saj poznate van Cleffa? V izložbi sem videl dražesten obesek.«

Ko je Mc Carthy izgovoril draguljarjevo ime, se je Viviana komaj opazno zdrznila. Obraz ji je nenadoma izražal nezaupanje in odpor. Z izumetničenim mirom je rekla: »Če je tako, boste morali iti brez

mene. Imam važne razloge, da ne morem z vami k van Cleffu.«

Točno ob petih je Allan vzel v roke še vlažni izvod lista »Paris Times«. Skoro za prst debele naslovne črke so mu padle v oči. Prebledel je in bral: »Drzna tatvina pri van Cleffu. Za več sto tisoč frankov ukradenih draguljev.« Iz članka je posnel, da je malo pred eno popoldne vstopila elegantna mlada dama, ki je govorila z močnim ameriškim naglasom. Prodajalca sta ji predložila dragocene diamantne in smaragdne zapestnice, a se dolgo ni mogla odločiti za nobeno. Prodajalca sta se še spominjala, da je tujka segla v torbico in si z rutico zakrila obraz. Nato sta se oba prodajalca onesvestila. Ko sta se zbudila k zavesti, je bila prodajalna prazna in vsi dragulji so izginili. Detektiv, ki je stražil pred prodajalno, je izjavil, da je nekaj minut prej videl damo, ki je zapustila draguljarno in sedla v avto, ki je takoj izginil v gneči. Policija je mnenja, da gre za dejanje slovite ameriške zločinske družbe, vendar doslej ni nobenega sledu za predrzno tatvico.

Allan se je prijel za glavo: »Za božjo voljo, to vendar ne more biti Viviana!« Strmel je v list in vedno iznova prebiral neusmiljeno stvarno poročilo. Ne, saj to ne more biti, saj to je smešno! Samo zato, ker se je izgovorila na šiviljo, da se je setala z neznancom, ki ji je v vozu izročil denar? Ker ni hotela iti z njim k van Cleffu? Slučaj, sklepi brez podlage, plod razdražene domišljije! Toda dvom je neprestano glodal v njem. Kaj vendar vé o Vi-

viani Holloway? Kdo je? Odkod sredstva za razkošno življenje? Je Viviana tatica? In pred očmi mu je vstala slika mladega, lepega dekleta. Smehljala se mu je enako hladno, kakor prikrat, ko sta se videla. Saj je vse to nesmisel!

Zvečer je Allan sedel v plesišču odličnega hotela. Komaj je opazil, da je Viviana prišla, tako je bil zamišljen. Bila je vsa zasopla, ko se je opravičila zaradi zakasnitve. Sedla je in zadovoljno srkala zlatorumeni čaj. Ko jo je poprosil za ples, je dražestno odklonila: »Samo trenutek, da se naredim lepo. Imam občutek, da se mi sveti nos.« Segla je po torbici in vzela iz nje zlato škatlico za puder. Ker se ji je mudilo, se je torbica obrnila in iz nje je padlo nekaj blestečega na tla. Čeprav se je urno nagnila, da pobere predmet, preden bi ga videl Allan, je bil ta hitrejši. Pobral je ozek prstan iz platine, v katerega je bil vdelen neverjetno lep smaragd, globoko zelen kot gorsko jezero. Kamen je bil prevelik, da bi bil Allan vsaj za trenutek verjel, da je pristen. Viviana se je očitno zmedla. Naglo mu je vzela prstan iz roke in ga še hitreje skrila v torbico. Z malce hripavim glasom mu je dejala: »Ne bi šla plesat?« Vstala je in odšla sta na plesišče.

Skozi tenko svilo je Allan čutil Vivianino prožno telo. Ves srečen je slastno vdihaval vonj njenih las. Njena bela roka mu je ležala rahlo kakor metulj na rame-nu... Kako jo ljubi!

Čisto neubrano je nenadoma godba prenehala. Pari so začudeni obstali in videli, kako je stopil na oder dostojanstven

gospod v črni dolgi suknji, ki mu je sledil čokat možak, ki mu je vsakdo lahko spoznal poklic. Mrtvaška tišina je zavladala v dvorani.

»Dame in gospodje!« je spregovoril. »Kot ravnatelj podjetja mi je neprijetna dolžnost, da vas obvestim o nerodnem dogodku. Pred nekaj minutami je neznan storilec vlomil v izložbo draguljarja Tiffanya v hotelski veži. Ukradel je težak prstan iz platine z vdelenim smaragdom, najdragocenejši kos v izložbi. Sumijo neko damo, ki se mora še nahajati v hotelu. Policija je zasedla vse izhode in na žalost bo treba preiskati vse navzoče.«

Komaj je Allan slišal vse to, je spoznal položaj. Na vsak način je moral rešiti Viviano, naj velja kar hoče. Niti posumil ni, da je ona tatica. Njena predrznost ga je osonila. Brez besede je vrgel bankovec na mizo in odšel z njo proti vratom. Tam ga je ustavil policijski komisar. »Zoperna stvar, kajne!« je ogovoril Allana.

»Prosim vas, da dovolite meni in moji nevesti, da odideva.«

»Žal, gospod poslaniški tajnik, to ne gre...«

Mc Carthy se je razsrdil: »Ne pozabite, da sem član britanskega poslaništva!« Viviana je vsa trepetala ob njem in z razdraženim glasom je dejala: »Za nič na svetu se ne dam preiskati.«

Vljudni uradnik se je opravičil: »Ne-skončno mi je žal, toda dolžnost je dolžnost.«

razdobju lani za približno 232 milijonov več, nasproti proračunu dohodkov za letošnje isto dobo pa približno za 300 milijonov dinarjev manj. Ker so pa letos državni izdatki v prvih štirih mesecih dosegli samo 84 % proračunanih zneskov, je zaradi tega prihranka za isti čas presežek dohodkov nad izdatki dosegel višino 52 milijonov dinarjev. Zanimivo je, da je od proračunskega zneska, določenega za osebnostne izdatke, bilo dejansko izplačanih v mesecih april—julij 1938. skoro 97 %.

Železničarska filmska predavanja. Ljubljanski oblastni odbor UJNZB je v minuli zimi priredil več filmskih predavanj o zanimivostih iz prometnega življenja. Te filme je predvajal v Ljubljani in Celju po

trikrat, dvakrat v Mariboru, enkrat v Sevnici. Filmi so povsod vzbudili pozornost in so jih obiskali številni člani, pa tudi nečlani. Tudi v prihodnji zimi bo organizacija poskrbela za predvajanje enako zanimivih in poučnih strokovnih filmov.

Informacije. Na uredništvu lista se obračajo razni p. n. naročniki z vprašanji in prošnjami za pojasnila, navodila itd. Sporočamo vsem, da bomo v prihodnje odgovarjali samo tedaj, če bo pismu priložen že naslovljen pisemski ovoj in znamka. Uredništvo ne more nositi še teh stroškov, ker ima s pojasnili in zbiranjem podatkov časih že tako mnogo dela. Prosimo, upoštevajte!

Upokojenec

Vložite prijave za doklade! V prvi polovici meseca oktobra morajo vsako leto drž. upokojenci (vsi brez izjem!) vložiti predpisano prijavo za prejemanje doklad. Prijavo je vložiti osebno ali po pošti pri finančni direkciji v Ljubljani. Pred 1. oktobrom ali po 15. oktobru vložene prijave se ne upoštevajo. Prijavne formulacije prodajajo po din 1,— trafike v večjih krajih.

Novi obrazci prijav za doklade. Društvo orožniških upokojencev za Jugoslavijo v Ljubljani je nedavno založilo nove izpolnjene obrazce za vlaganje prijav za doklade, ki so uporabni za vse upokojence katere koli službene panoge. Kakor nas obvešča navedeno društvo, se razen že zadnjič naštetih trafik dobe ti novi obrazci tudi v mnogih drugih, tako da so vsi večji kraji že preskrbljeni z njimi. Kjer jih pa le še ni napredaj, naj se trafike, papirnice, drugi prodajalci ali pa upokojenci sami obrnejo na društvo, da bo poslalo večje število obrazcev na dotični naslov. Posamezni prijavni obrazci so po din 1,—, za prodajo pa priznava Društvo orožniških upokojencev običajni popust.

Mariborska organizacija upokojencev. V dnevnikih je razglasil predsednik mariborskega »Društva jugoslovanskih državnih in samoupravnih upokojencev« g. dr. Kronvogel, da je sporazumno z društvom odborom zaradi nepriznanih zadržkov preložil na dan 9. oktobra t. l. nadaljevanje zadnjega izrednega običnega zbora, ki je bilo prvotno sklicano za dan 25. septembra v Mariboru. Na sporedu je bilo samo glasovanje o vprašanju: ali naj se mariborsko »Društvo jugoslov. državnih in samoupravnih upokojencev« združi z ljubljansko upokojenško organizacijo — ali naj še naprej deluje kot samostojna neodvisna organizacija. — V »Slovenec« od 27. septembra smo pa brali tole vest: »Mariborski državni upokojenci se združijo z ljubljanskimi. V nedeljo je bil v Narodnem domu izredni obični zbor Društva državnih in samoupravnih upokojencev, na katerem je večina

članstva sprejela predlog, da se mariborsko društvo fuzionira z ljubljanskim, tako da bo za naprej v Sloveniji enotna organizacija državnih in samoupravnih upokojencev.« — Ze prihodnji dan, 28. septembra, je objavil »Slovenec« notico pod naslovom: »Niso vsi zadovoljni«, v kateri pravi tudi tole: »Ta predlog (o združitvi) je bil že nekajkrat na običnih zbiorih zavrnjen, zdaj pa je le dobil večino. S sklepom običnega zbora pa vsi upokojenci niso zadovoljni ter protestirajo zlasti proti temu, da je bil obični zbor najprej odpovedan, potem pa se je kljub temu vršil.« — Dne 29. septembra je pa isti list prinesel »Iz društva upokojencev v Mariboru« obvestilo predsedstva, ki opozarja člane, »da je bilo to zborovanje protizakonito in neveljavno ter da je zaradi tega takoj pri merodajni oblasti storilo potrebne korake.« — Kako je torej v resnici s to stvarjo? Izvirnega poročila iz Maribora še nismo prejeli. Če ga dobimo, ga objavimo prihodnjič.

Zaznambe na pokojnino, ki še ni predpisana. Mnogokrat zahtevajo posamezni upniki od finančne direkcije kot izplačilne blagajne zaznambo svojih terjatev na pokojnini kakega na novo upokojenega službenca, še preden je ta nova pokojnina predpisana pri dotični fin. direkciji. Ker je bilo nejasno, ali je ugoditi takim zahtevam, je v nekem konkretnem primeru finančno ministrstvo izdalo pojasnilo, da se take zaznambe ne dovoljujejo, dokler ni pokojnina novemu upokojencu redno predpisana. Šele tedaj se more zaznamovati prepoved v korist zahtevajočega upnika. Dokler plačilni nalog še ni izdan in pokojnina še ni predpisana, dotični upokojenec — čeprav mu je bila pokojnina sicer že priznana in odmerjena — še ne prejema pokojnine od izplačujoče blagajne, ki ga zaradi tega tudi nima v seznamu prejemnikov. Upravičeni upnik naj torej sam pazi, kdaj bo pokojnina predpisana, da si bo mogel s pravočasnim predlogom za zaznamovanje terjatve zavarovati zapovrstni red.

Orožniški upokojenec

Vestnik Društva orožniških upokojencev za Jugoslavijo v Ljubljani

Z ozirom na naše opozorilo v številki 17. tega lista glede prijav za draginjske doklade, opozarjamo še na sledeče: Prijavne formulacije so naročili razni upokojenci, da jih porazdelje med upokojence svoje ožje okolice. Prijave je naročilo poleg že objavljenih razprodajalcev tudi več drugih trafik, vendar ne v taki meri, da bi bile v vseh krajih upokojencem že na raz-

polago. Pojavila so se tudi vprašanja, ali so ti novi obrazci uporabni za vse upokojence? Razumljivo je samo po sebi, da je nova izpopolnjena izdaja prijav uporabna za vse vrste upokojencev, ter tako jasna in določna tako v tekstu kakor tudi v navodilih, da je res skoraj nemogoče, da bi jo kdo mogel nepravilno izpolniti. Poskrbite takoj, da te društvene prijavne obrazce v

Allan je vedel, da gre za biti ali ne biti: zanj in za Viviano. Začudil se je, kako hladno mu je zvenel glas: »Gospod komisar, upam, da bo dovolj, če jamčim jaz za to damo. Na posledice vas nočem opozarjati!«

Detektiv je za trenutek pomišljal, nato je zmignil z rameni: »Na vašo odgovornost!« —

Avto se je ustavil pred odlično hišo v Passyju. Med vožnjo ni Allan spregovoril niti besedice. Tudi Viviana je potrta molčala. Šel je z njo — prvič — v njeno stanovanje. Ko so se zaprla vrata za njima, je presenetljivo mirno dejala: »Hvala vam, da ste me rešili iz tega neprijetnega položaja.«

Neizmerno ga je razkačilo, da je Viviana po vsem, kar se je zgodilo, ohranila tolikšno ravnodušnost in da je ona — tatica — še zmeraj igrala visoko damo. Z neusmiljeno strogostjo ji je vrgel v obraz obtožbo: »Doigrali ste. Slutil sem in se bal, pravkar sem pa spoznal kaj ste: tatica!«

Viviana je od groze planila na noge. Prestrašeno ga je pogledala. Hotela je spregovoriti, toda mladi škot je ni pustil do besede.

»Molčite! Vem kaj govorim. Nocoj ste v hotelu vlomili v izložbo. Popoldne ste ukradli dragulje pri van Cleffu. Kaj imate še na vesti, ne vem. Nikar ne tajite! Zdaj razumem tudi to skrivanje, ta prikrita namigavanja. V torbici imate smaragdni prstan, ki ste ga ukradli pred dobro uro!«

Viviana je čutila, da mora spregovoriti: »Me mislite izročiti policiji,« je vprašala s plašnim glasom.

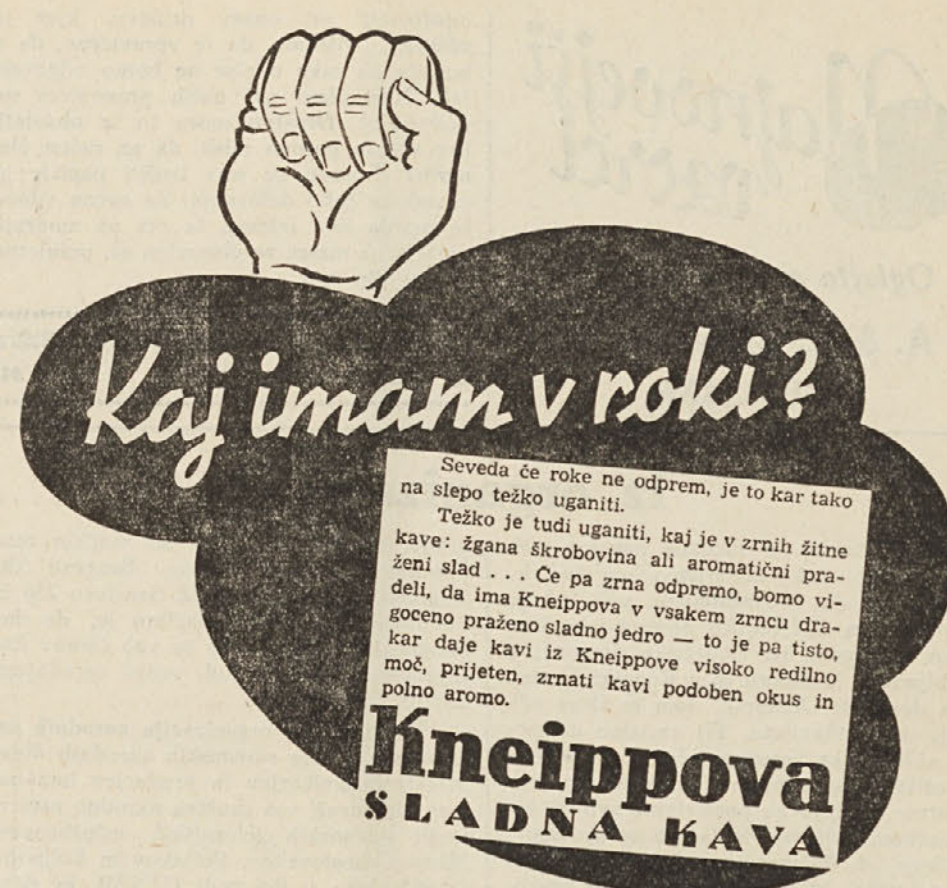
»Ne,« je Allan nenadoma ves mehak in dobrohoten odgovoril, »ne, Viviana, ne bi mogel prenesti zavesti, da ste v kaznilnici. Povedal sem vam že, kako zelo vas ljubim in da bi storil za vas vse, kar morem. Niste mi hoteli verjeti. Mogoče nisem več gentleman, toda vse, kar vam je življenje podrló v duši, bom spet obnovil.«

»In kaj mislite storiti?« je komaj slišno dahnila.

»Jutri zvečer se odpelje iz Cherbouga parnik »Queen Elizabeth« v Kanado. Tam pričnem novo življenje, brez razkošja, polno dela, kakor se spodobi za moža, ki se mora pokoriti za krivdo. Pojdite z menoj! Ko boste tam, sredi življenja, kjer boste morali zagrabit z obema rokama, da si služite vsakdanji kruh, tam ozdravite tudi na duši. Predobri ste, da bi poginili med vlačugami in zločinkami! Videl je, kako so Viviani stopile solze v oči. Vstal je in dejal: »Nočem, da se prehitite. Zjutraj pridem po odgovor.« —

S težkim srcem je Allan drugo jutro oddal na pošto pismo, v katerem je sporočil predstojniku, da zapušča službo. Viviana je bila že oblečena za pot, kovčki so bili že pripravljeni. »Torej greste z menoj?« je Allan ves vesel vprašal.

Viviana je bila zelo resna. Obotavlja je rekla: »Imela sem čas, da sem se premislila, toda ali ste tudi vi? Zaradi mene, ki veste samo najslabše o meni, hočete za-

Kaj imam v roki?

Seveda če roke ne odprem, je to kar tako na slepo težko uganiti.

Težko je tudi uganiti, kaj je v zrnih žitne kave: žgana škrobovina ali aromatični praženi slad... Če pa zrna odpremo, bomo videli, da ima Kneippova v vsakem zrnju dragoceno praženo sladno jedro — to je pa tisto, kar daje kavi iz Kneippove visoko redilno moč, prijeten, zrnati kavi podoben okus in polno aromo.

Kneippova
SLADNA KAVA

vsakem kraju kdo naroči pri našem društvu, ker je res nepotrebno in nesmiselno, da upokojenci iščejo prijave v zadnjem trenutku, morda še v oddaljenih krajih. V takih primerih naj vsakdo piše naravnost društvu in priloži znamko za din 1,25 in mi mu pošljemo prijavo. — Peti odstavek navedenega našega sporočila so si nekateri napačno razlagali. Naj nihče ne računa, da bo morda že zdaj dobil to razliko izplačano. Po podrobnih ugotovitvah dejanskega stanja s strani računske pisarne tukajšnjega žandarmerijskega polka gre spis spet nazaj na ministrstvo, kjer bo moral biti še izposlovan za izplačilo potrebnega kredita in kakor je že marsikomu znano, to ne gre ravno hitro. K vsemu temu še pojasnilo: S to akcijo je tudi spojeno vprašanje tistih, ki so bili upokojeni s pokojninami v kronah, dasi so kot aktivni dobivali že v dinarjih plačo. Za te tako zvane »krivoupokojence« je sedaj v tem obnovljenem postopanju merodajna oblast napravila obširno pojasnilo, kdo je povzročil tako nezakonito upokojitev, in pričakujemo, da bo to vprašanje rešeno obenem s protizakonitim prikrajšanjem doklad. — Splošni položaj naših upokojencev pa odvisi od tega, ali bo prišla naša predstava v jesenskem zasedanju v obravnavo, oz. kdaj in v kakšni obliki bo izšel novi zakon za žandarmerijo. Nekateri trde, da je na vidiku splošen nov zakon za vse upokojence. Zdaj moremo le zasledovati, kateri gospodje se bodo v jesenskem zasedanju nar. skupščine spomnili žalostnega položaja raznih skupin upokojencev in kateri se bodo teh spominjali šele pred novimi volitvami. Glede nekaterih imamo vendar še nekaj upanja, da jih smemo prišteti v prvo skupino. — K raznim dvomljivim primerom pojasnujemo sledeče: Vdove po orožniških upokojencih, katerih možje so bili upokojeni po zakonu o žandarmerijskem penzijskem fondu, so prejemale ali še prejemale za otroke vzgojevalnino, ki se pa ustavi konec tistega me-

seca, v katerem otrok izpolni 16. leto. Za to vzgojevalnino ni mogoče doseči nikaškega podaljšanja, ker je v navedenem zakonu točno določena starost 16 let. Po čle. 46. zakona o žandarmerijskem penzijskem fondu se taka vzgojevalnina lahko podaljša v dosedanjem znesku ene petine vdovine temeljne pokojnine za bolnega ali hromega otroka, ki potrebuje stalno nego, kar pa mora mati dokazati, in za otroka siromašne matere, ki še po 16 letu obiskuje šolo s prav dobrim uspehom. Tako vzgojevalnino dovoli na prošnjo ministrstvo za vojsko. S tem pa ni v zvezi pravica do draginjskih doklad za one, ki po ti starostni dobi obiskujejo redno šolo s pravico javnosti. Vzgojevalnina, ki jo prejema te vrste upokojenke, se ne sme zamenjati s pokojnino, do katere imajo pravico do polnoletnosti otroci moškega spola, ki nimajo očeta, otroci ženskega spola pa do samostojnosti oziroma do omočitve. Do take pokojnine imajo pravico izključno le tisti otroci, katerih očetje so doživeli dan 1. aprila 1931., ko je stopil v veljavo dandanes veljavni uradniški zakon. Razen teh za otroke, ki so izpolnili 16 let, a ne obiskujejo javnih šol in niso pohabljeni, ampak vajenci, obiskovalci raznih tečajev in privatnih strokovnih šol itd., ne dobivajo po zdaj veljavnih določilih nobene doklade, tudi če so sirote. V posebnih upoštevanja vrednih primerih je edina pot prošnja na narodno skupščino, da prosilki prizna izredno državno podporo, ki jo predvideva zakon iz leta 1937. — Društvo je prišlo do spoznanja, da je dosti stanovskih tovarišev, ki niso naši člani, pa iščejo v svojih nejasnostih izhod tako, da se obrnejo na enega naših članov, ki naj zaprosi pri društvu za informacijo. Doslje smo vsem takim prošnjam članom na ljubo vselej ugodili, četudi je bilo to mnogokrat v zvezi z raznimi poti in izgubo časa. Kdor noče društva podpirati pri njegovem resnem prizadevanju s skromno članarino, naj si išče

igrati svojo svobodo, družino in prihodnost?

»S tem sem že obračunal.«

Zrla mu je dolgo in globoko v oči, kakor da mu hoče brati v duši, nato je rekla: »Če to mislite zares, potem me vzemite še danes za ženo.«

Allan ni nič odgovoril. Stopil je k telefonu. »Je tam presbiterianska cerkev? — Dober dan, reverend, tukaj Allan Mc Carthy. Poslušajte, prosim. Ob dvanajstih sedem minut odhaja moj vlak. Me morete prej še poročiti? — Seveda, nenadna odločitev. — Hvala. Ne, nihče ne pride. — Torej ob enajstih deset minut!«

Odločil je slušalko in pogledal na uro. »Skoraj že deset. Oddati morava prtljago, kupiti vozovnici in si zagotoviti kajuto.«

Viviana mu je položila roko na rame in ga je poljubila. — Prvič.

V preprosti, iz opeke grajeni cerkvi je bila poroka. Važni obred je bil bolj podooben prenaplavljenim poslovnim zadevam, kakor dostojanstveni ceremoniji. Reverend je še govoril besede blagoslova, ko je ustrezljivi cerkvenik Allanu že ponudil pero. Naglo je podpisal, plačal pristojbino, medtem je pa Viviana smehljalje izpolnila listine. —

Gospod in gospa Carthyjeva sta stala ob oknu vlaka, ki se je začel že pomikati. Tedaj je pridiral raznašalec časopisov. Allan mu je zagnal novic in spretno ujel zviti list. Vlak je ropotal preko neštevilnih kretnic. Viviana in Allan sta napeto ogledovala zloženi list. Čeprav ni nič omenil, kaj ga zanima v dnevniku, je ona natančno vedela, kako nestrpno pričakuje

novic. Nekaj časa je še pomišljal, nato je list razgrnil. Mastno tiskan naslov se je glasil: »Ameriški roparji draguljev prijeti! Ves plen najden. Glavna udeleženka je že priznala!«

Allanu se je zdelo, da sanja. Osuplo je gledal mlado ženo in spet presenetljiv napis. Viviana ga je pa z materinskimi smehljajem prižela nase: »Ti neumni fant! Saj še niti ne veš, kdo je tvoja žena!«

In nato je pripovedovala: »Še pred pol ure se nisem imenovala Viviana Holloway, temveč Viviana Drummond. O mojem očetu si najbrže že kaj slišal... Sicer pa vidim, da stalno kadiš cigarete, ki jih on izdeluje. Le tiho! Dobro vem, kaj pravim!... Pravo ime sem ti zato zamolčala, ker sem te že prvi dan imela rada. Le tiho, dobro vem kaj govorim! Bala sem se, da prekmalu izveš moje pravo ime. Vsi moški, ki so se doslej potegovali zame, so lazili samo za mojim denarjem. Vidiš, bogata dedična biti je nevarno.«

»In moški v avtu — in van Cleff — in prstan s smaragdom — ?« je Allan vprašal ves zmeden.

»Ta moški je očetov bankir, ki mi je dajal sredstva za razkošno življenje, van Cleff je naš stalni hišni dobavitelj, ki bi me bil gotovo izdal — in prstan, ta je pa cenen posnetek pristnega, ki čaka v očetovi blagajni, da ga natakne, ko bova prvič slavnostno sprejemala goste.«

Allan Mc Carthy je doprinesel svojo veliko žrtev.

Oglejte si naše izložbe!

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

informacij pri onem društvu, kjer je včlanjen. Mislimo, da je upravičeno, da v bodoče na take dopise ne bomo odgovarjali. Naši člani naj naših preziralcev ne podpirajo! Društvo mora to le obsojati, ker večina gotovo misli, da na račun članarine društvo ne sme trošiti papirja in znamk za tako delovanje. Za revne vdove bi morda bila izjema, če res ne zmorejo dinarja na mesec za članarino oz. poluletno skupaj din 6.—

Obleke kemično čisti, barva, pilstra in lika tovarna J. O. S. REICH.

Iz organizacij

Gospodarske in socialne naprave učitelstva, Slovensko učiteljstvo ima dva delna zavoda: »Hranilnico učiteljskega konvikta« in »Učiteljsko gospodarsko kreditno zadruge«; tri Učiteljske domove: v Ljubljani, v Mariboru in v Rogaški Slatini. Dva domova: Obmorski dom in Dom učiteljic se ustanovljata. Tri socialne ustanove: »Učiteljska samopomoč«, »Samopomoč za otroke« in »Društvo upokojenega učiteljstva«, skrbijo za posmrtnine svojim zadržnikom, odnosno izplačuje zavarovanim otrokom ob doživetju premije. Navedene gospodarske ustanove kažejo veliko zavednost učiteljstva za združno življenje in gospodarsko osamosvojitve.

Združenje železniških uradnikov. Po stanju sredi julija je ta živahno delujoča organizacija štela že 1803 člane, kar pomeni, da se je število članov v enem mesecu zvišalo za 94. Največ novih članov je pristopilo pri oblastnem odboru v Beogradu, namreč 75. Člani se razdele med posamezne sekcije takole: Beograd 536, Zagreb 526, Ljubljana 432, Sarajevo 236 in Subotica 73 članov. Značilno je, da ima beograjska sekcija zdaj že več članov kot zagrebska, kjer je tudi sedež osrednjega odbora organizacije.

Vseslovenska organizacija narodnih železničarjev. Liga slovenskih narodnih organizacij železničarjev in brodarjev ima namen, da združi vsa društva narodno usmerjenih slovenskih železniških uslužbencev. Mimo Čehoslovakov, Poljakov in Bolgarov je včlanjeno v ligo tudi UJNZB, in sicer že od leta 1932. Liga ima svoje kongrese vsako tretje leto in je bil doslej prvi v Pragi leta 1933., drugi leta 1936. v Beogradu. Prihodnje leto bo tretji kongres, in sicer v Varšavi. Zdaj je predsedstvo lige v jugoslovanskih rokah in je sedanjí predsednik ing. Nikola Đurić, glavni tajnik pa Jovo Bakić.

Gradu, namreč 75. Člani se razdele med posamezne sekcije takole: Beograd 536, Zagreb 526, Ljubljana 432, Sarajevo 236 in Subotica 73 članov. Značilno je, da ima beograjska sekcija zdaj že več članov kot zagrebska, kjer je tudi sedež osrednjega odbora organizacije.

Zadružne vesti

Ugodnosti zadrugarjev v Ko-op podjetjih. Že večkrat smo pisali o hotelski delniški družbi Ko-op, ki ima svoje domove — hotele v Gozdu-Martuljku, v Kaštelu Starem in v Vrnjački Banji. Navedeno delniško družbo je ustanovila naša Zveza nabavljalnih zadrug drž. uslužbencev v Beogradu, da more podjetje uspešneje opravljati svoje posle. V navedenih hotelih imajo vsi zadrugarji, člani naših zadrug, popuste, in sicer od hotelskih sob po 20 %, od cen za prehrano pa 15 %. Ker morajo imeti vsi domovi javno vidne stalne cene, je vsakemu zadrugniku lahko takoj ugotoviti, koliko znaša zanj cena stanovanja oz. oskrbe v določenem hotelu. Prehrana stane v vseh hotelih po 35 din na dan. Vsak zadrugnik mora izpolnjevati sledeče pogoje, če se hoče okoristiti z navedenimi popusti: 1. če je član kreditne zadruge, mora biti včlanjen vsaj že 6 mesecev; 2. če je član katere koli naše nabavljalne zadruge, mora biti včlanjen vsaj 6 mesecev, vsaj tri mesece pa je moral tudi redno kupovati pri svoji zadruzi; tudi mora biti članski delež v celoti vplačan. Vse to mora vsak član dokazati z legitimacijo dotične svoje zadruge.

Ugodnosti zadrugarjev v Ko-op podjetjih. Že večkrat smo pisali o hotelski delniški družbi Ko-op, ki ima svoje domove — hotele v Gozdu-Martuljku, v Kaštelu Starem in v Vrnjački Banji. Navedeno delniško družbo je ustanovila naša Zveza nabavljalnih zadrug drž. uslužbencev v Beogradu, da more podjetje uspešneje opravljati svoje posle. V navedenih hotelih imajo vsi zadrugarji, člani naših zadrug, popuste, in sicer od hotelskih sob po 20 %, od cen za prehrano pa 15 %. Ker morajo imeti vsi domovi javno vidne stalne cene, je vsakemu zadrugniku lahko takoj ugotoviti, koliko znaša zanj cena stanovanja oz. oskrbe v določenem hotelu. Prehrana stane v vseh hotelih po 35 din na dan. Vsak zadrugnik mora izpolnjevati sledeče pogoje, če se hoče okoristiti z navedenimi popusti: 1. če je član kreditne zadruge, mora biti včlanjen vsaj že 6 mesecev; 2. če je član katere koli naše nabavljalne zadruge, mora biti včlanjen vsaj 6 mesecev, vsaj tri mesece pa je moral tudi redno kupovati pri svoji zadruzi; tudi mora biti članski delež v celoti vplačan. Vse to mora vsak član dokazati z legitimacijo dotične svoje zadruge.

Nove knjige

»Naš rod«. Izšla je prva številka X. letnika »Našega roda«, tega najbolj razširjenega, res vzgledno urejanega in najlepše opremljenega slovenskega mladinskega lista. Kakor že doslej, najdemo med so-

trudniki najboljša imena tako mladinskih pisateljev kakor ilustratorjev. Sodelujejo Janko Samec, Anton Ingolič, Pavel Kuna-

ver, Josip Ribičič in še mnogi drugi, z risbami so pa zastopani Gaspari, Jakac, Mihe- lič, Smrekar in še več drugih. »Naš rod« je letos izšel v novi, lepši opremi, na boljšem papirju in tudi tiskarsko okusneje izdan.

Številka ima 40 strani in je prav bogata in pisana. Če bo ves letnik tako smotrno urejen, o čemer ne dvomimo, si more izdajateljica, Mladinska matica, samo čestitati.

Zdravstveni drobiž

VPLIV PREHRANE NA ZOBOVJE IN ZDRAVJE SPLOH

Večkrat vidimo krasne, lepo oblikovane in pravilno postavljene, a bolne zobe. V teh zobeh je pomanjkanje apnenca; ti zobje ne dobivajo dovolj hrane, da bi se zdržali močni. Plasti dentina in emajla so tako tanke, da so se bakterijo z lahkoto zajedle vanje. Zobozdravnik bo sicer lahko popravil zunanjo poškodbo in sicer dobro popravil le takrat, če je še mogoče plombo dobro spojit z zdravno plastjo zoba. Tudi tam, kjer je piškavost majhna, pa se pri plombiranju luknjica ni dobro očistila, gni je zob pod plombo naprej. Vsak zobozdravnik bi moral svojemu pacientu razložiti vzrok njegove bolezni v zobeh in mu glede prehrane ali morda zdravljenja kak- ke druge bolezni, ki jo ima pacient, dati primerna navodila, da se mu zdravje zob zopet utrdi.

Divji narodi, ki živijo v tropičnih de- želah, in narodi, ki živijo v mrzlih krajih, imajo navadno močne in zdrave zobe. Ljudje v vročih krajih imajo dosti sonca, ki jim sije naravnost na golo kožo, ker so skoro nagi. Ljudje v severnih krajih sicer nimajo sonca, uživajo pa ribe in živalske masti, ki vsebujejo dosti vitaminov.

Mi torej potrebujemo zelo različno hrano in dosti sonca ali ribjega olja. V poletnem času bi vsekakor morali biti manj oblečeni in več na soncu. To naj posebno velja za kmetijske ljudi, ki se ne morejo ločiti od svojih oblačil. Vsi kmetijski moški bi lahko opravljali poljska ali domača dela slečeni do pasu. Kaj bi se jim neki moglo zgoditi, če bi nosili samo kratke hlače, kakor turisti? Prihranili bi na obleki in pridobili na zdravju.

Radi pomanjkanja zadostne hrane, vitaminov in sonca, pa ne obolijo samo zobje, temveč vse telo. Otroci bolni na rahitisu, imajo v sebi istotako pomanjkanje apnenca, fosforja in vitaminov. Kakor hitro jim spremenimo hrano in dobe ribje olje ter sončne žarke, se zdravje zboljša.

TVORI.

Tvor je kožni abces, na nekaterih mestih kože, povzroči ga gnojni bacil. To so lahko male bulice, ali trdi gnojni vozli, ki povzročajo bolečine in napeto bolešno razpolo- ženje. Nadaljna pojava razvoja čira je rde- čica in povečana temperatura na obolelih mestih. Bolečine so vedno večje. Lahko nastopi vročina in zatekanje okolice obo- lelega mesta. Lahko nastopi vročica. V to- ku razvoja se opazi v onjišču nekaj gnoj-

ni zamašek, to je gnojno tkaničevje, ki se v normalnem razvoju v enem ali dveh ted- nih izteče. Nastala rana se zaceli v krat- kem času. Na ta način posamezni tvor ozdravi.

Taki lahko nastopijo v večjem številu, v istem času, ali pa postopoma. Zgodí se pa lahko tudi, da se združi več tvorov, ki tvorijo gnojno področje. Vendar postane tako večje obolenje zelo resno. Seveda se ne sme pozabiti, da lahko povzroči tudi majhen tvor na ustnici zastrupljenje. Po- sebno nevarni so tvorji na ustnicah in na drugih delih obraza. Že začetek obolenja tvora se javlja v bolečinah, ki se razširjajo daleč na okoli, nadalje nastopi slabo raz- položenje, poveča se temperatura in na- stopi mrzlica.

Metode, kako se postopa s tvorji so zelo številne, ter se stalno menjajo; zna- menje, da nobena ni zadovoljevala. Ni zdravniškega posvetovanja, ali obravnave, ni zdravniškega tednika in mesečnika, kjer se ne bi razpravljalo o tvorih. Zdravniška mnenja so si edina samo v tem, da naj se popreje zelo čista kirurška obravnavanja, omejujejo le na težke primere.

Važno pri zdravljenju tvorov bi bilo to, da se črva koža, in sicer na ta način, da se zdravi z obvezami, namazanimi z mazili. Popolnoma pa naj se opusti iztiskanje gnoj- ja.

Različnost mišljenja radi koristi obi- čajnih zdravilnih metod se pojasni s tem, da ravno pri gnojnih kožnih obolenjih ni važna bolezen, temveč važno je, kako se postopa z bolnikom. Četudi je k obolenju s tvorji potrebna infekcija z gnojnimi zna- ki, igra brezdvomno telesna konstitucija glavno vlogo radi naselitve in nadaljnega razvoja bakterij. Motnje pri stvarjanju krvi in nekatere bolezni pri spremembi materije kakor n. pr. ghit, debelost, sladkorna bole- zen, prehranjenost in slabohranjenost, so ugodna podlaga za razvijanje tvorov (či- rov).

* * *

Proti napihnjenemu vratu mladih de- klíc, tako zvani pubertetni golši, učinkuje zelo dobro jod v prav majhnih hemeopa- tičnih količinah, in je to sredstvo nenevar- no; seveda mora zdravnik nadzorovati bitje žile in težo. Predpišejo se prav slabe raz- topine jodove soli in se vzame vsak dan ena kavna žličica, ki vsebuje 1/4 do 1/2 mili- grama jodovega natrija.

Lakoto moremo potolažiti tudi s sad- jem in zelenjavo, pa se pri tem nič ne ode- belimo.

(»Zdravje«, Ljubljana.)

TOVARNA VIDMAR

LJUBLJANA
SAVLJE 18
PRODAJALNE:

Ljubljana: Pred škofijo 19
 Prešernova ul. 20
Beograd: Kralja Milana 5
Novi Sad: Kr. Aleksandra 21
Zagreb: Ilica 41 a (Jurišičeva 8)

DEŽNIKI •
NOGAVICE •
PERILO •

Emil Adamič je naj največji skladatelj. Menda ne bo nikogar, da bi ne znal kake njegove melo- dije. Knjiga o njem in njegovih delih, ki jo je spisal Lucijan Šker- janc, bi ne smela manjkati v no- beni družini. Dobite jo tudi na obroke v Knjižarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

*

Knjižarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani vam nudi vse pisarni- ške potrebščine za šolo in dom. Tam dobite tudi šolske znanstve- ne in leposlovne knjige za otroke, mladino in odrasle.

*

Planinska matica je izdala dr. Janeza Mencingerja »Mojá ho- ja na Triglav«. Lahko jo naročite v Knjižarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

*

Zemljevida kamniškega okraja in Ljubljane s srezom Ljubljana- okolica sta izšla in jih dobite v Knjižarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Manufakturna trgovina

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA
STRITARJEVA ul. 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Kra- sna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapetari itd.) - Puh, perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvo- vrstnih angleških in čeških tovarn. Go- spodom uradnikom proti takojšnjemu plačilu **10% popusta.**

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruza državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica št. 9 — v lastni hiši

Najstarejša kreditna zadruza v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874. Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413. Posojila do Din 10.000.— vsem javnim nameščencem po 7% proti zaznambi na plačo na prvem mestu in poroštvo.

Zadruza državnih uslužbencev za nabavo potrebščin t. z. z. a. z.

Ljubljana, Vodnikov trg št. 5 ♦ Telefon št. 4421

*Širite
 združno misel
 med svojimi
 tovariši!*

Državni uslužbenci! Vaša nakupovalnica mora biti edino združna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže špecerijsko blago. Dostava na dom brez- plačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, jedilni pribor, ki ne rjavi, itd.